Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

МОРДОПИС (ПОРТРЕТ) БРАКОНЬЄРА

Перець

№ 3 (805). Рік видання 43-й Ціна номера 12 коп. КИЇВ. ЛЮТИЙ 1969

Телеграфне агентство Перця

НЕБУ ЖАРКО!

Аж небу жарко — так на будівництві Сущанської 8-річної школи попрацювала Кагарлицька (Київської області) пересувна механізована колона № 10, керована т. Карпенком. Основним постачальником тепла для неба стали труби центрального опалення, прокладені по шкільному горищі без ізоляції.

Оскільки тут, на горищі, усе тепло вивітрюється і до класних приміщень не доходить, керівники мехколони вирішили зігріти душі учнів та вчителів обіцянками «негайно вжити заходів».

Ця система опалювання виявилася перспективною: вже другу зиму діє без перебоїв...

ЦІННА ЗНАХІДКА

БЕРЕЖАНИ Тернопільської області. (Наш кор.). Гостюючи в Бережанах, Ілля Іванович Мельник, керуючий трестом «Тернопільсільбуд», цілком випадково знайшов у бур'яні якесь недобудоване приміщення. Як з'ясувалося, це — ремонтна майстерня «Сільгосптехніки», будівництво якої трест «Тернопільсільбуд», керований т. Мельником, розпочав ще в 1966 році. Громадськість м. Бережан вирішила негайно повернути знахідку тому, хто її загубив.

МІСТ ЗАВДОВЖКИ 20 РОКІВ

Громадськість Ємільчинського району Житомирської області днями відзначила ювілейну дату — двадцять років з дня відкриття дебатів на тему: «Хто повинен відбудувати старий місток через річку Радич?»

За останніми повідомленнями, дебати успішно закінчилися. Прийнято постанову про те, що будувати місток повинні Ємільчинський райшляхвідділ і виконком Сербівської сільради.

Тепер розгорнулося жваве обговорення іншого питання: коли починати будівництво містка.

Дебати тривають...

ЗАМІСТЬ ВИРОБНИЧОЇ ГІМНАСТИКИ

Як передає наш житомирський кореспондент, на місцевій взуттєвій фабриці № 23 зразково поставлено спортивну роботу. За десять хвилин до кінця праці робітники другої зміни зриваються з місць і чимдуж несуться до зупинки автобуса.

— Бажаємо спортивних рекордів! — кажуть в автопарку, коли працівники підприємства просять переробити графік руху автобусів так, щоб останній відходив хоч на десять хвилин пізніше.

І автобуси відходять раніше кінця зміни на... 15 хвилин.

ПЛЯМА НА ЗГАДКУ

Коштує вона недорого. Платіть кілька копійок і матимете пляму будь-якого кольору: червоного, синього, зеленого. Плями з'являються на піджаку, кофті чи штанах. Все залежить від того, куди ви поклали щойно заряджену шариковy ручку. Криворізький комбінат побутового обслуговування гарантує: паста, яку він виготовляє, за кілька хвилин повністю виливається з ручки.

ЗИМОВА ФАНТАЗІЯ

Неперевершений зразок високої продуктивності праці продемонструвала у селі Заваднцях (Городоцький район Хмельницької області) будівельна бригада, очолювана дідом Морозом. За одну зимову ніч вона проклала широченний міст поміж обома берегами річки Яромирки, що поділяє село на дві частини.

Сповнений фанатичної віри у нездоланну міць цієї крижаної споруди, голова колгоспу Степан Лук'янович Сіканевич геть зовсім уже віднинув думку про ремонт дерев'яного містка, який прогнив і став непридатним для проїзду.

Мал. А. СВИНЦОВА

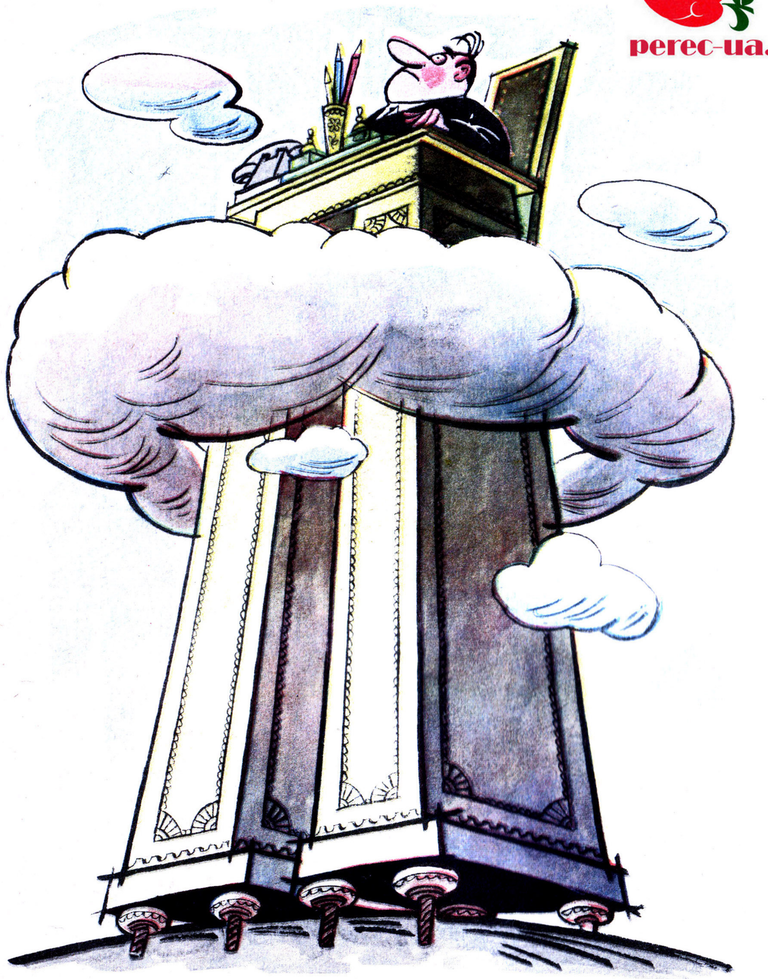

— Говорять про якісь недоліки! А я їх не бачу...

perec-ua.

Я ЇМ ІЗ КАСТРУЛІ...

У дитинстві я страшенно любив тихцем сьорбати борщ із каструлі. При такому способі вживання він здавався мені значно смачнішим. Цю потаємну пристрасть мені вдалося пронести до зрілих років. І коли дружина в пориві трудового ентузіазму розбила останню тарілку з нашого столового сервізу, я твердо вирішив віднині цілком офіційно їсти лише з каструлі.

Однак уже наступного дня дружина гнівно засудила моє безневинне хоббі й дала категоричну вказівку негайно придбати комплект тарілок, а заразом і чайних блюдець. Без особливого піднесення вирушив я в похід до столичних торгових центрів. Якою ж була моя радість, коли несподівано виявилося, що дістати посуд аж ніяк не легше, ніж, приміром, сконструювати портативний синхрофазотрон.

— Ні, не перевелися ще на світі чуйні люди! — радісно вигукнув я і кинувся в Міністерство торгівлі, щоб висловити подяку товаришам, які так глибоко розуміють витончені поривання моєї душі.

— За те, що в продажу рідко буває посуд, дякувати треба не нам, — сказали в управлінні по торгівлі товарами господарського та культурно-побутового призначення. — Якби ми мали достатні фонди, прилавки магазинів не пустували б. А достатніх фондів немає, бо промисловість не задовольняє наших потреб. Так що, шановний, своє захоплення адресуйте Міністерству легкої промисловості України.

Одержавши точні координати, я вже за півгодини виголошував яскраву, емоційно насичену промову в Головному управлінні фарфоро-фаянсової промисловості даного міністерства. Із словом-відповіддю до мене звернувся дружний колектив главку. Поспішаю передати короткий зміст його виступу, який, безумовно, вселить нові надії в серця любителів їсти борщ і кашу з каструлі.

Я з приємністю дізнався, що дванадцять заводів по виробництву посуду вже не задовольняють сьогоднішніх вимог споживачів. Деяке зростання, правда, є, але ж красивих і недорогих тарілок, тарілочок, блюдець, чашок — у сервізах і окремо — в продажу все одно немає. До того ж главк виявив похвальну неповороткість у справі нарощення потужностей фарфоро-фаянсових підприємств. Поки що передбачається реконструювати п'ять із них. Та це, на щастя, перспектива не завтрашня і, може, навіть не післязавтрашня.

Дещо занепокоїло мене повідомлення про спорудження великого заводу в місті Дружківці на Донеччині. Але добрі товариші з Укрголовфарфору тут же втішили:

— Дякуючи зусиллям Міністерства будівництва підприємств важкої індустрії УРСР, план все одно уже зірвано.

— Ні, таки не перевелися на світі хороші люди! — вдруге вигукнув я і мерщій подався до своїх нових благодійників.

— Все вірно: план і справді зірвано, — охоче підтвердила начальник управління по будівництву підприємств будматеріалів, легкої, харчової та інших галузей промисловості Любов Миколаївна Кручиніна. — Проте винні не тільки ми, а й замовники — тобто Міністерство легкої промисловості. Вони кілька разів переробляли проект.

Щоб остаточно заспокоїти себе, довелося поїхати в Дружківку. Нове фарфорове підприємство на імпортному устаткуванні за планом має дати першу продукцію в наступному році. Але за підрахунками, які ми зробили разом із начальником комбінату «Донецьктяжбуд» Миколою Костянтиновичем Леончуком, будівництво — при умові збереження його нинішніх унікальних темпів (минулого року, наприклад, з 750 тисяч карбованців не освоєно й половини) — може тривати років десять-дванадцять.

— Річ у тім, — приязно мовив М. К. Леончук, — що просто немає часу взятися за цей завод. Але коли-небудь візьмемося...

Я розчулено потиснув руку Миколі Костянтиновичу й ще раз відвідав місце майбутньої новобудови, щоб помилуватися незабутньою картиною. У важких погодних умовах згуртований колектив будівельників — п'ять чоловік, не рахуючи сторожа, — з справжнім вогником спостерігав, як мокрий сніг вкриває імпортне устаткування, звалене просто в грязюку. Сотні ящиків у мальовничому безладді валялися на землі, нагадуючи купи валунів, що з'явилися невідомо звідки під час льодовикового періоду. Пейзаж доповнювали яскраво пофарбовані механізми, які вже наполовину вгрузли в багнюку.

— Ну, до чого ж вдало усе складається! — оптимістично сказав я. — Уявляю, скільки ще років мине, поки у будівельників з'явиться охота щось робити! Ого-го! А там, дивись, частина імпорту поіржавіє та попсується, частина, може, й остаточно крізь землю провалиться.

Перед від'їздом я трохи відпочив у товаристві дирекції неіснуючого заводу на чолі з Іваном Івановичем Гузєвим. Мушу сказати, винятково милі й приємні люди: хоч продукції не випускають, але й не заважають нікому. Я особисто вже за одне це платив би їм, крім зарплати, ще й прогресивку.

Додому повертався окрилений. Так, завдяки об'єднаній творчій енергії двох міністерств я ще довго матиму приємну можливість займатися своєю улюбленою справою — їсти борщ із каструлі.

В. ЧЕПІГА.

П. С. А персонально для дружини я все ж таки дещо роздобув. Вночі, коли зійшов місяць, я видерся на дах нашого будинку й звичайним сачком спіймав літаючу тарілку, яка саме з'явилася в районі Куренівки.

В. Ч.

Київ—Дружківка—Донецьк — дах п'ятиповерхового будинку.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

— Для чого це у вас тут стільки мотлоху?
— Та про всякий пожежний випадок.

ДАЛИ ПЕРЦЮ!

Були рекламації. А він чекав овацій. Він — це директор Івано-Франківського хімзаводу І. Г. Курилко. Не можна сказати, що директор нічого не робив. Навпаки — кипів на роботі. На того тупотів ногами, того обливав грубою лайкою, того виганяв. Не гребував він і нагодою пожвитися за рахунок заводу. Переобтяжений цими турботами, директор не мав часу керувати підприємством, боротися за якість продукції.

Робітники заводу докладно написали про це Перцеві. Листа перевірили. А бюро Івано-Франківського міськкому партії обговорило матеріали перевірки. За зловживання службовим становищем на І. Г. Курилка накладено суворе партійне стягнення. З роботи директора хімзаводу його знято.

ЗОЛОТІ І ЗЕЛЕНІ ДУМКИ

Читачі преси бувають іноді невблаганні: вимагають від неї давно відомої речі — чогось нового.

* * *

З усіх авторів найсміливіше воюють пером — неоперені.

* * *

Видатний письменник може не знати, де розставляти «коми», але повинен знати, коли поставити... крапку.

* * *

Найтяжче примусити мовчати тих людей, які не мають чого сказати.

Жінкам, не здатним оцінити художній твір, найбільше подобаються вірші, їм присвячені.

* * *

Коли є у вас ворог, якому прагнете помститися, подбайте, щоб він одружився з жінкою, яка колись отруїла вам життя.

* * *

Чим менший в автора талант — тим більше йому хочеться підіймати великі проблеми.

* * *

Майстерність деяких письменників стає їх найбільшим досягненням тоді, коли вони повірили в те... що написали.

* * *

З найбільшою рішучістю та самовпевненістю висловлюють свої погляди ті, які позичили їх з книжок... позичених у своїх знайомих... назавжди.

* * *

Хто не має того, чого прагне — той прагне того, що мають інші.

* * *

Прислівником «напевно» користуються найчастіше непевні особи.

Михайло РУДНИЦЬКИЙ.

Львів.

Мал. І. АЛЕКСАНДРОВИЧА

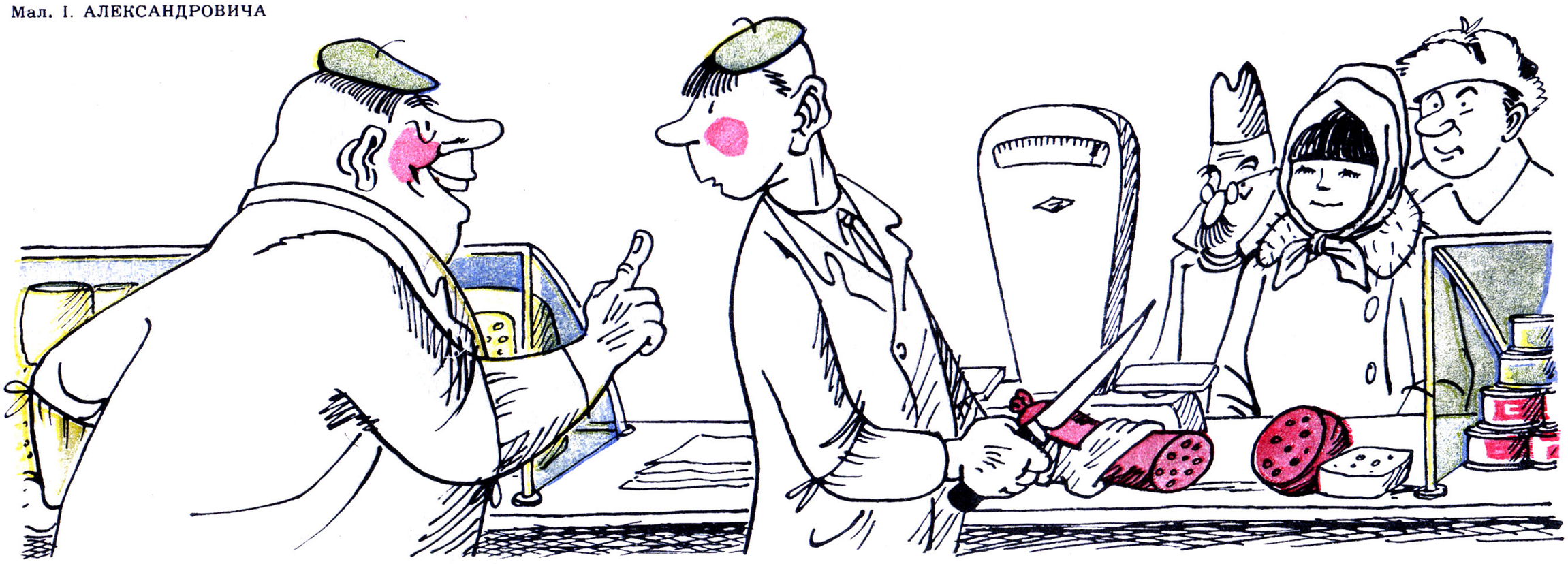

— Пам'ятай же: сьогодні твоя черга культурно обслуговувати!

ДАЛИ ПЕРЦЮ!

Суровцев І. К. працював завідуючим фермою колгоспу ім. Карла Маркса Зачепилівського району Харківської області. Вірніше, не працював, а лише цю посаду обіймав, бо надої молока його цікавили дуже мало. Найбільше завідуючого фермою цікавило, де б ото щодня надудлитись молока від скаженої корови.

Доярки написали про це листа Перцеві.

Начальник Зачепилівського виробничого управління сільського господарства т. Микуленко повідомив редакцію, що факти ці підтвердились. Правління колгоспу звільнило Суровцева з посади зав. фермою. Вжито також заходів до поліпшення умов праці доярок.

Мал. Й. КОГАНА

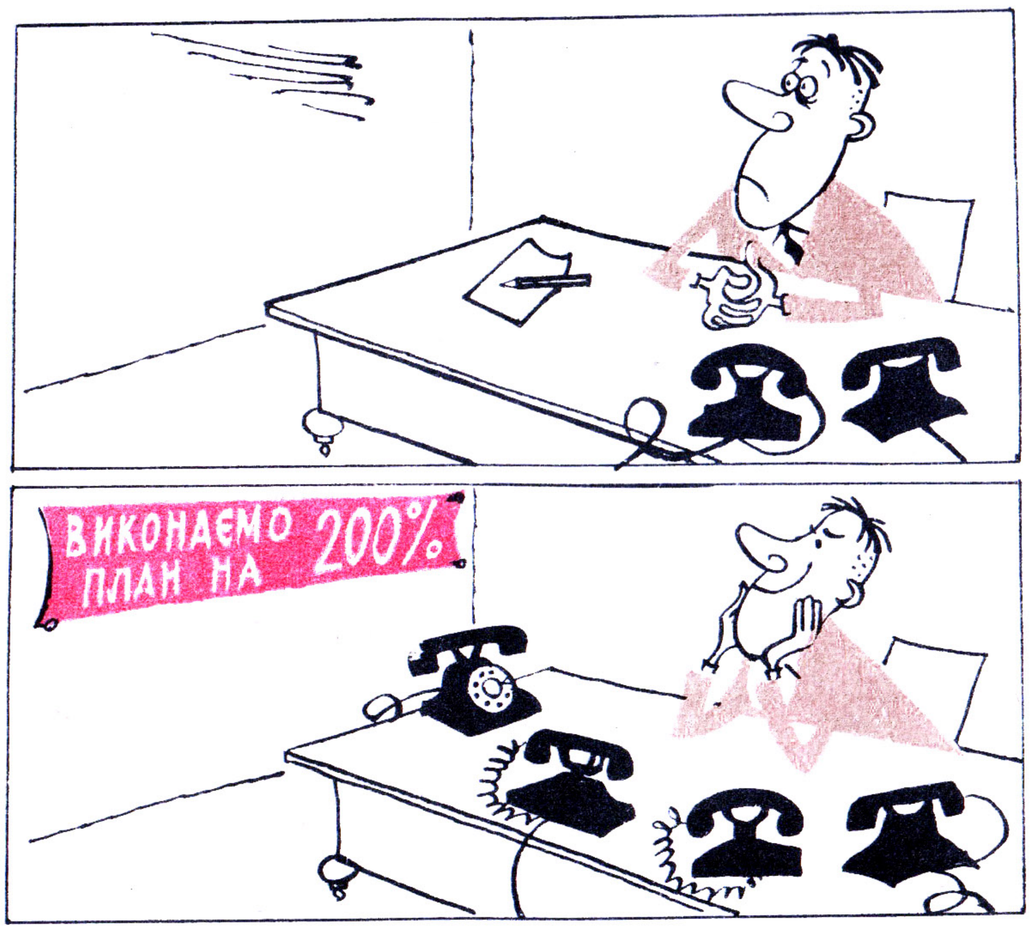

Без слів.

Іонас САДУНАС

Тьху! — частенько таким неповноцінним вигуком ми висловлюємо свої почуття. При цьому навіть сплюовуємо.

Між іншим, я чув, як сперечалися два студенти-лінгвісти. Один доводив, що «тьху» це оклик, а інший вигук. Вони гаряче і з натхненням дискутували доти, поки один із них не припинив цей вчений диспут тим самим неповноцінним звуком...

Сміх—сміхом, але оцим слівцем із чотирьох літер (не беручи до уваги знака оклику) люди, між іншим, висловлюють чималенько й інших почуттів.

— Тьху, хай тобі біс! — казала моя бабуся, коли її бувало хтось налякає. Сплюовуючи, вона механічно хрестилась. Ясно, що то був вираз оклику!

— Тьху, щоб його грім побив! — сплюовував інколи мій батько, вдаряючи при цьому по столі, коли його хто-небудь обдурював. У цьому випадку цей вислів був, звичайно, як вигук!

За своє життя я наслухався чимало тих вигуків чи окликів, і вони бували і тим і іншим. Але щоб вони були одночасно і вигуком і окликом — такий випадок мені не траплявся.

І ось нещодавно мені довелося бути свідком такого явища.

Іду якось я вулицею нашої столиці (між іншим, у напрямку критого ринку) і, раптом, сигнал автомашини (а сигнали ж заборонені), виск і скрегіт гальм.

І я, та й інші громадяни, зрозуміло, тільки встигли вимовити «тьху!» і, обернувшись, побачили таку картину. Стоїть посеред вулиці чоловік у кожусі з мішком на плечах. А поруч нього, майже торкаючись його колін, зупинилась легкова машина. Чоловік стоїть такий блідий, що й «тьху» не може вимовити.

Мало того, у цю ж мить відчиняються дверцята, і з машини вискакує... гадаєте, шофер? Нічого подібного. Не шофер, а така собі гарнесенька молодичка в наймоднішому пальті з срібно-бурою лисицею на плечах, із позолоченими сережками і починає так лаятись, що аж вуха в'януть.

— Ах ти такий! Ах ти сякий!.. Обірванцю, тобі що, повилазило?! Ти, що, не бачиш, куди преш?!.

Саме в цю мить селянин і дійшов тями. Він зробив декілька кроків від машини, глянув на мішок, мадаму, перекинув лантух з одного плеча на інше і раптом:

— Тьху! — плюнув і направився на базарну площу.

Гадаю, що в цьому випадку його «тьху» означало і оклик і вигук. Одночасно.

Переклав з литовської
Г. ДЕМЕНОК.

СТІНКА І СТІНА

Жив старий зі своєю старою і з дітьми та онуками у гарному місті Луцьку, в будинку, що стояв на мальовничому горбочку...

Відчуваєте? Як у казці. І справді, те, що відбувалося, схоже на казку (з жахами). Та відбувалося воно все-таки не в казці, а в реальній дійсності.

Отож сім'я вісімдесятирічного Пилипа Адамовича Палюха спокійно жила собі на вулиці Гаврилюка, в окремому будинку, що стояв на горі. А попід горою вирішили збудувати машинно-лічильну станцію обласного статистичного управління.

За своє довге життя Пилип Адамович не мав жодних конфліктів з кібернетикою. Тому звістку про будівництво машинно-лічильної сприйняв досить спокійно: треба — нехай будують.

Будівельники навезли необхідної техніки, необхідна техніка почала підривати гору, ладнати будівельний майданчик. І з таким завзяттям рили й ладнали, що одного весняного ранку, вийшовши з хати, П. А. Палюх з'ясував, що його будинок опинився на краю провалля.

Стояти на краю провалля дуже полюбляють альпіністи. Та й вони постоять-постоять, потішаться навколишніми краєвидами і власною сміливістю, а потім таки спускаються додолу. А коли над проваллям жити і вдень, і вночі, місяцями та роками, то така перспектива може привабити хіба що аж дуже великого любителя гострих відчуттів. А Пилип Адамович і всі його домочадці якраз не були аж дуже великими любителями гострих відчуттів. Тому нове становище викликало в них душевне сум'яття й тривогу.

Побіг старий з тією тривогою до будівельників:

— Люди добрі, що ви робите?! Підуть дощі, розмиє грунт — і мій будинок сторчма провалиться. Я ночами через те спати не можу.

А будівельники на те:

— Спіть, дідусю, спокійно! Дивіться гарні сни! Ми,— кажуть,— тут таку бетоновану стінку вимуруємо, що ніяк та гора не поповзе. Це вам і в нашому будівельному тресті підтвердять.

Пішов старий у трест, а тодішній головний інженер тов. Дешко пояснив, що відносно стінки має дати вказівку виконком міськради. Пішов старий до заступника голови виконкому тов. Артеменка, а той каже, що питання про стінку (воно вже на той час питанням стало), можна розв'язати лише на нараді, а нараду можна провести, коли буде голова виконкому, а, поскільки зараз голова відсутній, то нема як провести нараду, на якій можна було б поставити питання, а без цього неможливо будувати стінку.

Усе зрозумівши, дідусь за якийсь час почимчикував до голови виконкому, але з півдороги його переправили до головного архітектора. Той уважно вислухав і розтлумачив, що поставити стінку — це все одно, що раз плюнути, для цього потрібні лише гроші. Але поскільки грошей нема, то, на жаль, раз плюнути не можна.

Не витримав тоді П. А. Палюх і описав свої пригоди й ходіння в листі до редакції газети «Радянська Волинь», а редакція послала того листа голові виконкому Луцької міської Ради депутатів трудящих товаришу Фуріву Івану Івановичу.

Скаргу слід розглядати не більше місяця. І. І. Фурів строку не порушив. Рівно за місяць надіслав до редакції грунтовну відповідь. У ній було сказано, що відсутність стінки «може привести до обвалу будинку, в якому проживає гр. Палюх П. А. Виконком міськради зажадав від облстатуправління і волинського філіалу «Діпромісто» терміново вирішити питання про виготовлення технічної документації на мурування підпорної стінки і збудувати її. Однак вони до цього часу робіт не виконали. У зв'язку з цим виконком міськради доручив міському комітету народного контролю розглянути це питання, винних осіб притягти до відповідальності і домогтися позитивного вирішення цього питання».

Як бачите, все як слід: і «терміново вирішити питання», і «розглянути це питання», і «домогтися позитивного вирішення цього питання». Усі «питання» на місці. До цього енергійного повідомлення нам залишається додати: зроблено воно було першого липня 1967 року.

Строки, в які слід розглядати скарги, встановлено законом. Строки, в які слід виконувати обіцянки, законом не встановлено. Отож, не маючи під рукою жодних конкретних вказівок з цього приводу, І. І. Фурів змушений був скористатися народною інструкцією: обіцяного три роки ждуть.

Принаймні, коли через півтора з гаком року ми звернулися до Івана Івановича, то з'ясувалося, що за цей короткий строк ще не вдалося ні виявити винних осіб, ні притягти їх до відповідальності, ні «домогтися позитивного вирішення питання».

Голова міського комітету народного контролю Іван Лукич Хоменко прекрасно пам'ятає, що справді йому було доручено і розглянути, і притягти, і домогтися. Але ніяк не міг пригадати, хто саме перевіряв і вивчав, яких саме висновків дійшов і взагалі, де вони є, матеріали тієї перевірки.

А Іван Іванович за півтора року просто-таки не мав часу запитати Івана Лукича, як виконано доручення виконкому щодо притягнення винних. Либонь, знову ж таки тому, що жодною інструкцією не передбачено, через скільки саме часу слід перевіряти виконання вказівки.

Але винні є — у цьому Іван Іванович переконаний.

— Винні керівники облстатуправління, які спочатку пообіцяли виділити гроші на стінку, а потім відмовилися. Та й «Діпромісто» теж...

Запитали ми в директора волинського філіалу «Діпромісто» тов. Метельницького:

— Як же ви так проект складали, що не врахували будівництва стінки?

— А нам на це завдання не давали.

— Але ж проектували ви не в повітрі, а з прив'язкою до конкретного місця. Отож мусили були передбачити загрозу обвалу будинку Палюха?

— Так. Але ми вирішили, що то будинок аварійний і краще його взагалі знести.

А в міськраді, між іншим, вважають, що будинок ще може довго простояти (якщо, звісна річ, не робити під нього підкопу).

Але не в тім річ. Це ми розповіли для того, що винні все-таки є. І встановити їх, виявляється, не так уже й важко, і покарати, гадаємо, ніколи не пізно.

Та при цьому варто мати на увазі як винних у «стінці», так і винних у «стіні». Тому що розмову цю ми, чесно кажучи, вели не стільки про стінку, скільки про стіну.

Стінку, як нас запевнили, цього року все-таки поставлять. І ми в це віримо. Бо стінку збудувати не так уже й важко, коли вона навіть і бетонна. Значно важче зруйнувати стіну, коли вона бюрократична. Але й це практично можливо, коли як слід взятися.

І. РОЙ,
зав. відділом редакції газети «Радянська Волинь».

О. КРУКОВЕЦЬ,
спец. кор. Перця.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

— Тридцять років курив, а тепер бачу, що не чоловіче це діло, — кидаю!

До 200-річчя від дня народження І. А. Крилова

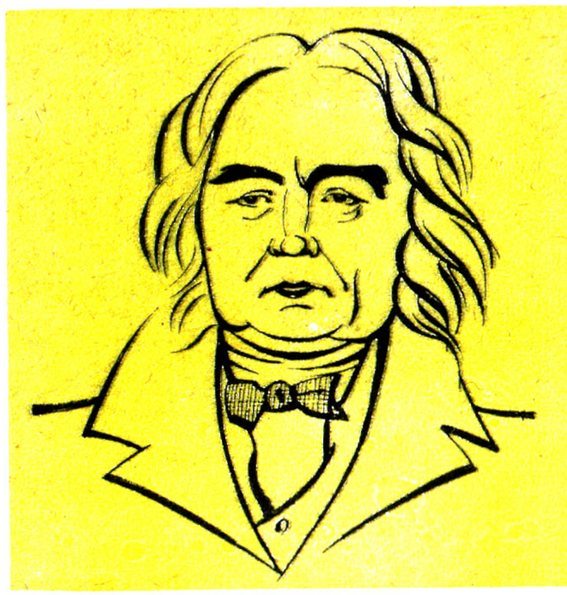

Цікавий

«А, друже мій, здоров! Де був ти, що робив?» —
«Годин ізо три я в кунсткамері * ходив;
До всього приглядавсь, хотів усе спізнати,—
І признаюсь, що й сам не знаю, брате,
Яких там лиш немає див.
Ну й правда, що чудес отам скарбниця!
Ох, і вигадлива ж природа-чарівниця!
І птаство, й звірина з усіх тобі країн!
Які метелики, мурашки,
Бджілки, комарики, комашки,—
Одні немов смарагд, а інші — як рубін!
Їй-богу, кузька є химерна,
Дрібніша, не брешу, від макового зерна!» —
«А бачив ти слона? Ото так справді звір!
Подумав ти, мабуть, що цілу гору стрітив?» —
«Він там хіба?» — «Авжеж!» — «Ну, братіку, повір,
Слона ж то я й не запримітив».

Переклад М. РИЛЬСЬКОГО.

* Кунсткамера — колись назва колекцій рідкісних речей. У цій байці — звіринець.

ПІВЕНЬ І ПЕРЛИНА

Раз Півень грібся в купі гною
Й знайшов Перлове Зернятко сяйне
І каже: «Іч, яке дрібне!
Пуста річ над пустою!
Дарма так дорого їх звикли цінувать!
А я б радніший був, поправді-бо сказать,
Зернятку ячному: хоч не таке вже дивне,
Та тривне».

Отак і в неуків отих:
Що їм не до тямку, то все пусте у них.

Переклад М. ТЕРЕЩЕНКА.

ПАРНАС*

Коли із Греції геть вигнали богів,
І людям всім ділити їх маєтки стали,
Комусь-то і Парнас тоді відмежували;
Новий господар став там випасать Ослів,
Осли, не знаю, як, назнали,
Що перш тут Музи проживали,
І кажуть: «Тож недарма нас
Прогнали на Парнас:
Набридли, певно, Музи людям,—
Ми замість них співати будем».—
«Глядіть же,— вигукнув один,— не сумувать!
Я затягну, а вам не відставать!
Враження добре справим,
І наш табун прославим.
Гучніш, ніж Музи, утнемо,
І здіймем музику і хор свій складемо!
А щоб не звів хтось наше товариство,
Заведемо такий порядок ми у нас:
Хто не співає по-ослячому барвисто,
Тих не приймати на Парнас».
Підтримали Осли ослове
Дотепно-хитроткане слово:
І новий хор в таку дичавину заліз,
Мов рушив був за возом віз,
Де тисяча рипить немащених коліс.
Та чим кінчилося бажання те співати?
Господар вирішив прогнати
Усіх Ослів з Парнасу в хлів.

Хотів би я, невігласам не в гнів,
Старе прислів'я наше нагадати:
Коли порожня голова,
То від високих місць ума не прибува.

Переклад Т. МАСЕНКА.

* Парнас — гора в Греції, за міфологією — місце перебування муз, богинь мистецтва.

Лебідь, Щука і Рак

Де згоди доброї в товаришів нема,
До діла братись там дарма,
Бо вийде, далебі, не діло, тільки мука.

Раз якось Лебідь, Рак та Щука
Везти з вагою віз взялись,
І в нього троє всі мерщій впряглись.
Щосили смикають,— та ба, немає ходу!
Воно, здавалось би, і не який тягар:
Та Лебідь рветься аж до хмар,
Рак сунеться назад, а Щука тягне в воду.
Хто винен серед них, хто ні,— судить не нам,
А тільки віз і досі там.

Переклад М. РИЛЬСЬКОГО.

БЕЗРОЗМІРНИЙ НАПЕРСТОК

ГУМОРЕСКА

В місті Н., висловлюючись мовою класиків, сталася сенсація. Місцевий винахідник, інженер-самородок, майстер золоті руки Петро Іванович Петрусь винайшов безрозмірний наперсток. Це був геніальний винахід. Він робив революцію у наперсткоробній промисловості. Винахід економив тисячі тонн металу, це по-перше, бо відтепер наперстки мусили робитися з... лону. Не з льону, а з якогось молодшого брата капрону, нейлону, паралону і т. д. Запам'ятати назву матеріалу міг поки що лише сам винахідник безрозмірного наперстка. Крім того, на заводі, який мав освоїти випуск нової моделі наперстка, потрібен був лише один-єдиний штамп. Асортимент — лютий ворог будь-якого поточного виробництва, — відпадав сам собою. Справді, для чого безліч штампів і моделей, коли наперсток безрозмірний і ним можна охопити всі верстви населення від дівчаток з дитсадка до кравців-пенсіонерів?

Петро Іванович Петрусь ще й сам не підозрівав, як далеко він штовхнув прогрес винаходом свого наперстка.

Про популяризацію винаходу потурбувалися сучасні засоби зв'язку та інформації.

Спершу в місцевій газеті з'явилася невеличка замітка під оригінальним заголовком «Золоті руки», потім по радіо передали нарис про Петра Івановича і, нарешті, телестудія запросила його взяти участь у вечорі «Сам собі майстер».

З того й почалось. Через кілька днів Петро Іванович виступав з розповіддю про свій винахід перед піонерами, потім у клубі глухонімих, потім ще десь.

У місті Петрусь ставав усе популярнішим і популярнішим. Він став навіть членом комісії при міськраді, яка займалася перейменуванням вулиць. За участю Петра Івановича вулицю ім. Даргомижського було перейменовано на вулицю ім. Бородіна, а вулицю ім. Сурикова на вулицю ім. Репіна.

Не минуло й року, як спритні й оперативні кореспонденти радіотелеграфних агентств роздзвонили про винахід Петруся на весь Союз. Статті про перспективи винаходу почали з'являтися час від часу на сторінках солідних газет. Фотографії наперстка друкувалися в молодіжних і технічних журналах. Петро Іванович виступав з доповіддю на сесії Академії наук. Тепер він був уже членом редколегії кількох журналів. Два кандидати і один доктор технічних наук вперто набивалися до Петра Івановича в співавтори. Він чинив млявий опір. Відомий кінорежисер студії «Наукпопфільм» А. Є. Довгомучек три роки працював над фільмом «Чудо-наперсток», і фільм нарешті вийшов на екрани. В титрах науковими консультантами значилися обидва кандидати і доктор технічних наук, ті самі, які вперто лізли у співавтори до Петруся.

Випадково фільм «Чудо-наперсток» подивився член колегії одного з міністерств, по профілю якого проходили наперстки, і машина закрутилася ще швидше.

Через п'ять років було створено НДІН (науково-дослідний інститут наперсткознавства).

Двоє старших наукових співробітників почали бомбардувати вищестоячі інстанції з приводу якоїсь півставки, не поділеної між ними, троє завідуючих лабораторіями НДІН'у писали заяви на директора, не забуваючи гризтися між собою, а в Петра Івановича Петруся ріс син. Спершу він ходив у дитсадок, потім у школу, потім в інститут. В інституті він почав проводжати одну дуже милу дівчинку, і в результаті Петро Іванович одержав внука Лесика.

Внук Лесик ріс, ходив у дитсадок, пустував і кудись закинув бабусин наперсток.

Бабуся Марфа Гнатівна, дружина Петра Івановича змушена була йти до крамниці, бо латаючи Лесикові штанці без наперстка, напередодні поколола всі пальці.

— Наперсток? — єхидно гигикнув продавець.— Ви що, мамашо, з дуба впали? Де я візьму вам наперсток, коли наш завод перестав залізні наперстки випускати? Кажуть, якийсь дивак видумав безрозмірний наперсток. Зайдіть у кінці місяця, може, викинуть безрозмірні...

Микола БІЛКУН.

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

— Кажуть, що професор страшенний болільник хокею...

ДАЛИ ПЕРЦЮ!

У крамницю с. Кленова Новоград-Волинського району на Житомирщині тривалий час не завозились товари найпершої потреби. Ні олії, ні перцю, ні лаврового листя, ні... Словом, цих «ні» не перелічити. А завідуючий крамницею т. Литвинчук своє недбальство і постійну відсутність товарів першої потреби намагався перекрити грубощами з приправою таких гострих словечок, від яких у покупців аж у носі крутило.

Пайовики поскаржились Перцеві.

Заступник голови правління Житомирської облспоживспілки т. Поліщук повідомив, що такі факти справді мали місце. Недбайливого завідуючого крамницею з роботи знято. Тепер у магазин завозяться всі необхідні товари.

Мал. Л. ТЕЛЯТНИКОВА

— А тепер неси останніх.

НА АРЕНІ ЦИРКУ

Мал. В. ГОРБАЧОВА

Без слів.

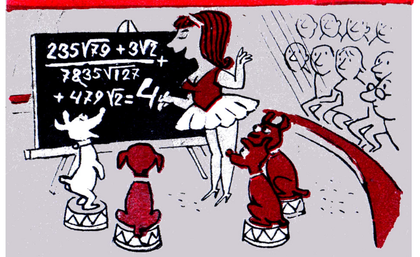

— Правильно!..

На роботі...

...І вдома.

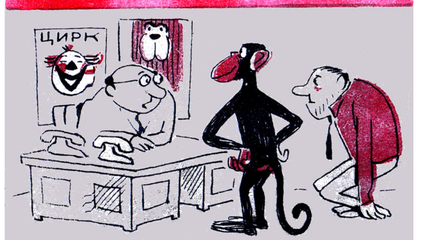

— Щось я не зрозумію, хто кого дресирував?!..

„ПРЕЗЕНТ“

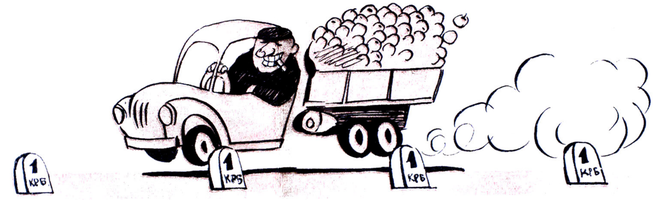

ТРОЄ СИДІЛИ в чайній. За отим найдальшим столиком, підсунутим під високий фікус а жовтим, запиленим листом. Вони чаїв не пили, а тільки жували вінегрет та ковбасу, нарізану щедрими кусками. Один із них, а саме, Гліб Сухоребренко, казав приглушено:

— Хлопці! Послухайте мене. Якщо й далі отак піде, то й кури нас загребуть. Мозгою, друзі, ворушити треба... Самі знаєте, які тепер у нас рейси. Машини до пуття не розженеш, а вже—злізай, приїхали! Ну, й заробітки відповідні: куку в руку!

І сказав Сухоребренко, що треба гуртом мудрувати, щоб добитися далекого маршруту, тобто «вигідного плеча». І нагадав, що саме надходить пора для такого «плеча», бо дозрівають ранні яблука.

— На Урал везеш яблуко, — замріяно говорив Сухоребренко, — а звідтам шифер. Потім лопатою загрібаєш «хрущики».. Люди будуються, шифер з руками відірвуть, що загадаєш, те вони й дадуть...

— А хто ж ото підсуне тобі того шиферу? — запитав Сергій Плаксій. — Чи, може, Глібе Васильовичу, на тому Уралі шифер на смітниках валяється?

Сухоребренко, не відриваючись від вінегрету, ударив по скептикові. Він пояснив, що на Уралі шиферу виробляють багато і закупити його можна по державній ціні. Для цього треба показати офіціальний папірець, який би засвідчував, що ти індивідуальний забудовник. А за папірцями діло не стане, бо він має у селищній Раді свою людину. І за яблуками зупинки не буде, бо вже домовлено з одним головою колгоспу, який хоче вигідно збути перші яблука.

— Значить, хапай і паняй! — вигукнув Плаксій і кинув до рота кусень ковбаси. — Паняй на Урал, а ми подивимось...

— Ти, Сергію, нівроку тобі, виріс великий, а мозгою ліниво ворушиш, — відповів Сухоребренко. — Легко сказати — «паняй!..» Неначе у мене власна автомашина. Я запросив вас, хлопці, під оцей фікус, щоб зробити один фокус... Скажіть: на якій «козі» можна під'їхати до начальника нашої автобази Матюші, щоб він дозволив далекий рейс? Кажіть, адже ви давно Матюшу знаєте, а я — новак на вашому стадіоні.

Розмова пожвавішала. Було перебрано чимало варіантів підходу до начальника Матюші, але при серйозному аналізі всі вони розлетілися, як сухий цвіт кульбаби. Розізлившись, Сухоребренко сказав:

— Не хочете, хлопці, мозгою ворушить! Дивився я зимою по телевізору змагання лижників у Греноблі. Пригадую, що тоді казав наш диктор. Він казав так: — «Головне, товариші телеглядачі, — мазь! Хто вгадає мазь — той виграв!..» Кумекаєте? Треба і нам підібрати до Матюші відповідну «мазь»...

Почувши такі речі, Плаксій сказав, що про всяку там мазь та підмазування не можна й заїкатися. На тому місці, де Матюша до автобази сидів, йому вже підклали подібну свиню, так що він тепер не тільки гаряче молоко, а й холодну воду студить.

— З вами, хлопці, по смерть ходить, а не діло робить! — насупився Сухоребренко. — Ну хоч скажіть мені, що він любить наш Матюша?

— Жінку свою любить, — похмуро промовив Плаксій. — Вона в нього друга, молода, гарна...

— Оце бовкнув! — аж підскочив Сухоребренко. Я тобі, телепню, кажу — воруши мозгою! Й не хапайся за чужу жінку, пильнуй за своєю!

Запала неприємна пауза... Скінчилася й ковбаса.

— Оскільки я знаю, — озвався нарешті третій Крупка, — так наш начальник, Микола Семенович Матюша, дуже любить раки. Сирими б їв, тільки свіжим кропом їх притруси.

— Чого ж ти мовчав, макогоне?! — вигукнув Сухоребренко. — От і почнемо з ракової шийки, а потім...

— Ніколи я макогоном не був! — огризнувся Крупка. — А якщо ти, Глібе, такий розумний, то скажи: — де ти візьмеш ту ракову шийку? Скоріше банана роздобудеш, ніж рака!

— Примітив, а не чоловік! — пришпилив Сухоребренко. — Що ти мене лякаєш? Рак, не крокодил, знайду!

Невдовзі Сухоребренко поворушив «мозгою» і притирив повну верейку раків. Надибав він їх в одному глибинному селі. Там весело виблискував величезний став, у якому водилися такі раки, як личаки!

Сухоребренко не тільки «орачився», він ще й пива добув. Чеського! Подався машиною на вузлову станцію, заскочив у «Вагон-ресторан» експреса та й прихопив там кільканадцять пляшок. Ого, аби тільки в чоловіка голова була!

Після раків Сухоребренко подарував Матюші транзисторного радіоприймача «Мрія». Він заніс апаратика до кабінету і, дивлячись янгольськими очима на рідне начальство, сказав:

— Знайшов я, товаришу начальник, велику мороку на свою бідну голову. Не мала баба клопоту, та купила порося... Купив я транзистора, а настроїти його до пуття не вмію. Казали мені люди, що ви, Миколо Семеновичу, великий знавець такого культурного діла. Залишаю вам свою «Мрію» і прошу: вивчіть її характер, а потім і мені вже розкажете.

Хіба ж міг Матюша відмовити доброму чоловікові у такій незначній послузі? Залишилася «Мрія» на його столі. А господареві, немов пам'ять одібрало, забув він про своє добро. Щоправда, Матюша раз-другий нагадав забудькові, але ж Сухоребренко все відмахувався: — тут, мовляв, скат лопнув, а він буде радіоцяцьками бавитись.

Що там багато говорити? Зумів Сухоребренко підібрати «мазь до лиж»... І поїхав. Повіз перші яблука на далекий Урал. А звідти привіз шифер.

Якось зустрів спритний Сухоребренко дружину Матюші. Люб'язно поздоровкавшись, він повів таку мову:

— Ох, Лідіє Павлівно! Завинив я перед вами, до того завинив, що й зараз червоню. Їздив ото я на Урал. Бачив там оренбурзькі хустки. Чудо! Зібгаєш величезну хустку, встромиш кінчик у перстень, і вся вона через нього пролізе. А до лиця б вам була, ой, до лиця, Лідіє Павлівно! Дуже кортіло мені купити таку хустку, ой, кортіло. Спеціально для вас. Але, що ж ти поробиш, коли в нашого брата, пробачте на слові, у кишені вітер свище... От якби мені пощастило вдруге в тих краях побувати, то вже б я знав, що мені робить!..

Після цієї розмови Сухоребренко вдруге сів на вигідне «плече».

Поїхав Сухоребренко. Щось там повіз, продав, щось там для зворотнього рейсу купив. І про обіцяну хустку не забув. Таку вже роздобув, що аж пашить! Приміряла Лідія Павлівна обновку. Всі подруги ойкнули-цмокнули і в один голос вигукнули: — «Кіноартистка!»

Вибрався таки Сухоребренко на широку трасу. Тепер у нього такого не бувало, як ото в інших: то для їхніх машин немає шин, то ніяк не випросять запчастин. Не дивно, що у Сухоребренка крива кілометража швидко полізла вгору.

Скінчилася епопея несподівано, немов у пригодницькій повісті. Тільки не подумайте, що Сухоребренка автоінспекція десь там зупинила і дірку в талоні пробила. І без аварії, слава богу, обійшлося. Власне, аварія трапилась, але не в дорозі, а вже дома, на рівному місці...

Повернувся якось Сухоребренко з далекого рейсу. Не встиг машину на місце поставити, не встиг рук помити, як йому гукнули — «Поспішай, Глібе, на загальні збори!»

Зайшов Сухоребренко, позаду примостився. Людей повнісінько, збори саме в розпалі. Виступає шофер Іван Крупка. Він не по писаному читає, а своє говорить, як по писаному.

Прислухався Сухоребренко, і враз його неначе молотком по голові! Шофер Крупка розказував зборам про те, як Сухоребренко директора автобази Матюшу приручав, як він йому раки возив і про все таке інше. Збори, як вулик, гудуть, а Крупка далі січе й рубає.

— «Оце так презент! — блискавкою майнуло в голові Сухоребренка. — Щоб тобі заціпило, сучий сину! Аварія»...

А Крупка далі мовить, присутні гудуть, часто у долоні плещуть, а за столом сидять якісь незнайомі люди і все записують.

* * *

Ходить тепер Гліб Сухоребренко по автобазах, роботи напитує. А що ж з Матюшою? А про Матюшу краще й не питайте...

Лаврін ГРОХА.

Знайшли вихід

Робив завфермою Кіндрат —
Надої зменшились встократ.
Правління вмить з роботи зняло
І до свиней його послало.
Кіндрат там справи так повів,
Що став вирощувать хортів.
За це його також звільнили,
На птицеферму посадили.
Сумний також там був кінець:
На сто курей дав п'ять яєць.
Ставничим — жаб в ставку розвів,
Замість дзеркальних коропів...

Зійшлось правління міркувать,
Куди б Кіндрата ще послать.
Піднявся голова й сказав
Серед загального мовчання:
«Щоб він нам тут не заважав,
Послать ледащо на навчання».

Б. МУСЕВИЧ.

с. Івче
Вінницької області.

Мал. С. ГЕРАСИМЧУКА

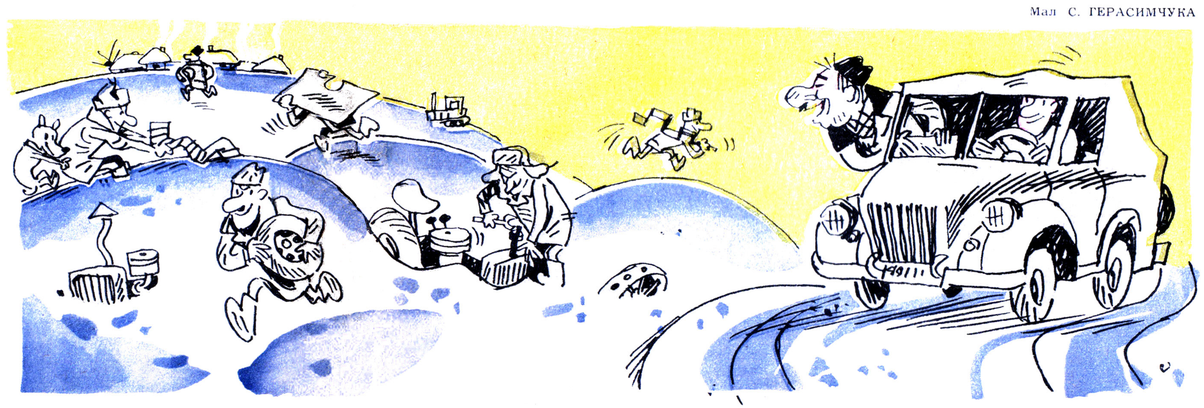

— Молодці хлопці — все розтягли з-під снігу. Тепер ніхто не скаже, що в нас безгосподарність.

Дружні шаржі Анатолія АРУТЮНЯНЦА

Народна артистка СРСР Бела РУДЕНКО.

Письменник Натан РИБАК.

Заслужений артист УРСР Анатолій СОЛОВ'ЯНЕНКО.

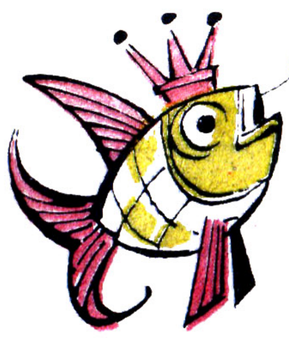

Про ледачого Гриця, золоту рибку і чарівне слово

II

Гриць до моря прибігає,
Вправо вудку закидає,
Мов рибалка той, мастак,
І приказує отак:

«Рибко, рибко, не барися —
Чимскоріш мені ловися,
Завбільшки, — як порося,
Тай із золота уся!»

Поплавець гойдають хвилі,
Гриць терпіти вже не в силі, —
Витяг вудку, та — дарма:
Нічогісінько нема!

Але Гриць наш не вгаває, —
Вдруге вудку закидає,
Знов чекає, неборак,
Примовляючи отак:

«Люба рибко, не барися, —
Черв'ячка хапай, ловися
Чи велика, чи мала, —
Золота б лише була»...

Поплавець гойдають хвилі,
Гриць терпіти вже не в силі, —
Тягне вудку, та — дарма:
Черв'ячка — і то нема!

Але Гриць наш діло знає, —
Втретє вудку закидає
І, заціпивши кулак,
Він приказує отак:

«Годі, рибко! Не барися,
Та, нарешті, вже ловися
Хоч би геть таки мала, —
Золота б лише була...»

Поплавець у хвилі тоне.
Серце Грицеве холоне...
Вудку — смик! — Піймав оту
Чудо-рибку золоту!..

Й почала вона у Гриця
Людським голосом проситься
(В казці ж — це не дивина).
Й ось що мовила вона:

«Хлопче, зважж на моє горе,
Відпусти мене у море,
Всі бажання, далебі,
Сповню я за це тобі».

Гриць, звичайно, діло знає:
Рибку в море відпускає
І дає на перший раз
Їй він ось який наказ:

«Я давно уже лелію
У душі бажання-мрію.
Мрія ж ось яка моя:
Щоб не був у школі я,
Грав у м'яч, гуляв доволі,
Та й щоб наче був у школі
Й знав кожнісінький урок
На відмінно, на зубок».

Рибка ж мовила до Гриця:
«Можеш, Грицю, не журиться,
Преспокійно можеш йти —
Буде все, як хочеш ти».

Потім хвостиком махнула,
В хвилі піняві пірнула,
А Грицько — як тільки міг —
Радо, з вибриком побіг.

III

Йдуть до школи діти вранці,
А Грицько — з книжками в ранці,
Під пахвою із м'ячем
Причаївся за кущем...

Йдуть давно уроки в школі,
А Грицько собі на полі
М'яч ганя сюди й туди,
Не чекаючи біди...

Коли дивиться — ой, мамо! —
Вчитель йде до нього прямо...
«А-а, Грицько?! Ти жив-здоров?
Чом до школи не прийшов?»

Що сказати — Гриць не знає,
В носі пальцем колупає.
Сюди — тиць, та туди — тиць...
«Я захворів», — каже Гриць.

Ще й кахикнув (правда, тихо).
А учитель: «Ось де лихо?!
Видно, й справді хворий ти.
Мушу я допомогти.

Цю хворобу знаю: треба
Виганяти лінь із тебе.
З школи йти додому час,
Ну, а ти — іди у клас.

І сиди у класі, доки
Вивчиш геть усі уроки
Так, щоб кожен знав урок
На відмінно, на зубок!..»

Діти з школи йдуть додому,
Тільки Грицеві одному,
Чи крути, а чи верти,
А до школи треба йти.

Він скривився, засмутився,
Але долі покорився
Й не додому — в інший бік
Мляво ноги поволік.

І сидів у школі, доки
Вивчив геть усі уроки
Так, що кожен знав урок
На відмінно, на зубок.

IV

Ледве Гриць діждався ранку...
Не чекаючи сніданку,
З вітерцем наперегін
Полетів до моря він.

Ось до моря прибігає
Та до рибки так гукає:
«Ти, брехухо! А сюди
Покажись-но із води!»

Рибка ж мовила до Гриця:
«Е-е, це, Грицю, не годиться,
Не кажи поганих слів —
Все було ж, як ти хотів:

Грав у м'яч, гуляв доволі,
І не був та й був у школі,
Й знаєш кожен ти урок
На відмінно, на зубок».

Гриць усе оте послухав
Та потилицю почухав,
«Вийшло, — каже, — на твоє.
Але ще бажання є.

Маєш так зробить, щоб нині
Після школи на машині
Покатався я усмак,
Й не за гроші, а за так».

Рибка ж мовила до Гриця:
«Можеш, Грицю, не журиться,
Преспокійно можеш йти —
Буде все, як хочеш ти».

Потім хвостиком махнула,
В хвилі піняві пірнула,
А Грицько — як тільки міг —
На уроки в клас побіг.

Дмитро МОЛЯКЕВИЧ

(Далі буде).

Продовження. Початок у «Перці» № 2.

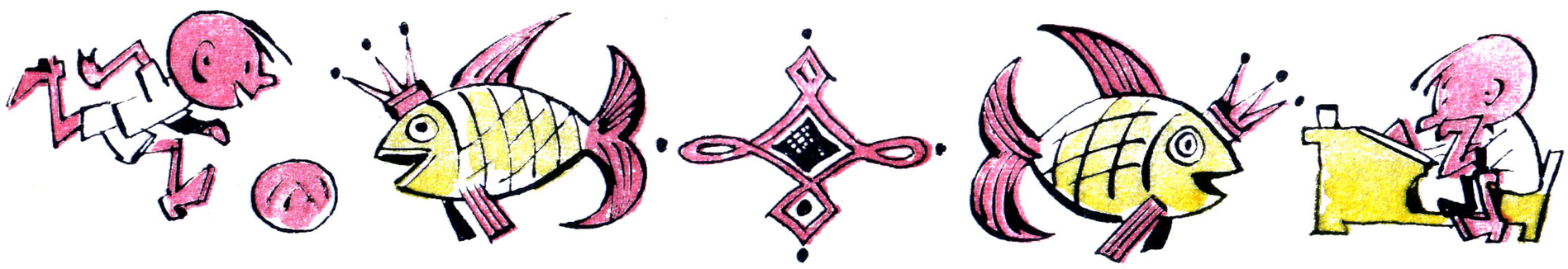

Ярослав ГАШЕК

Ілюстрації В. ГЛИВЕНКА

ІСТОРИЧНІ АНЕКДОТИ

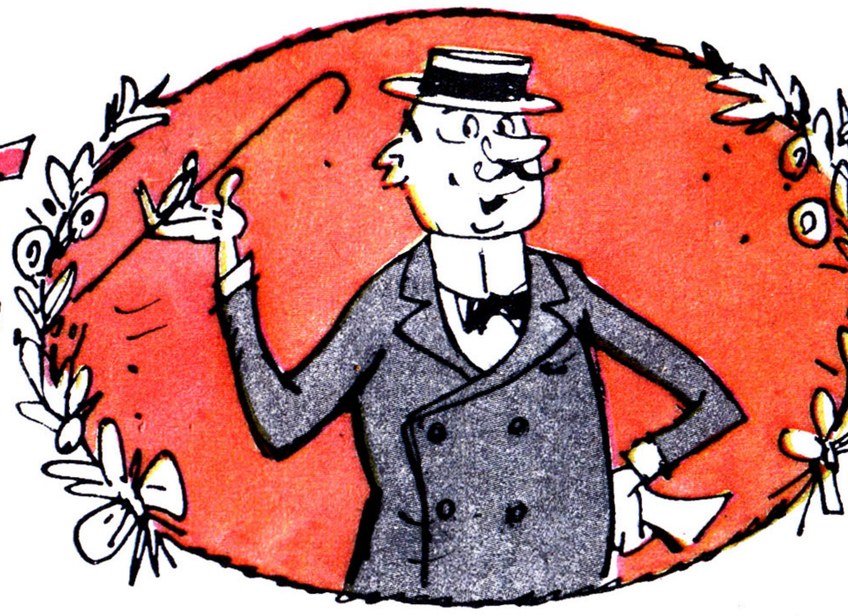

Нарешті молода вдова директора ощадкаси залишилась наодинці з паном Колоцем. Решта з компанії розбрелась березовим гаєм, а пан Колоц з пані Юдовою сиділи на скелі над долиною. В той час як пані Юдова парасолькою колупала мох, пан Колоц щось шукав у своєму блокноті.

Нарешті закрив блокнот і сказав:

— Вельмишановна пані, я дуже люблю історичні анекдоти. Інші анекдоти для мене не існують і мені було б дуже прикро, якби в поїзді пан Громадка розповідав вам непристойні анекдоти. Історичні ж мають не лише історичну цінність, а й несуть в собі здоровий глузд. Знаю один чудовий історичний анекдот. «Французький державний діяч Лувуа мав особистого секретаря, котрому диктував дуже важливу депешу для іноземного посла. Текст був такий: «Ви будете дуже здивовані, що я використовую для відповіді вам сторонню особу, та знайте, що мій секретар такий дурень, який не розуміє ні слова з того, що пише! «Чудовий анекдот, чи не так, пані?

Пан Колоц, обхопивши коліна руками, милувався краєвидом.

— Оце і все, — промовила молода вдова, — що ви хотіли мені розповісти, коли кликали посидіти разом?

Пан Колоц похитав головою.

— Я їх багато знаю. Колись датському королю Хрістіану IV його придворні запропонували (згідно тодішнім звичаям) завести блазня. Знаєте, що відповів датський король Хрістіан IV? «Гроші на блазня я сховаю, а в реєстр запишу своїх придворних, бо серед них у мене не один блазень, а багато». Непоганий анекдот, правда? Та я розкажу вам ще кращі. Декілька солдатів, які супроводжували карету Катерини Медічі, голосно розповідали про неї дуже непристойні речі. Кардинал, що сидів поряд з Катериною, висловив бажання побити їх. «Не слід! — сказала Катерина, — я хочу показати своїм підданим, що жінка, італійка і королева в одній особі може стримати свій гнів».

Пан Колоц задоволено потирав руки.

— Люблю, — сказав, — дуже люблю історичні анекдоти і найкраще розповідаю їх на лоні природи. Це мені здається цікавішим, ніж розповідати їх у задимленому місті. Найбільше люблю їх розповідати на старих руїнах. По-перше, в цьому є щось інтимне, а, по-друге, це пасує до стилю. Звичайно, краще було б розповідати їх одразу на місці подій, та якось не трапляється нагоди. Уявіть собі, люба пані, як би це було чудово, якби ми удвох пливли в гондолі венеціанськими каналами, а я розповідав би вам історичні анекдоти про останні дні венеціанської республіки. Коли венеціанський полководець побачив своє розтрощене військо, він сказав, що почуває себе зовсім голим.

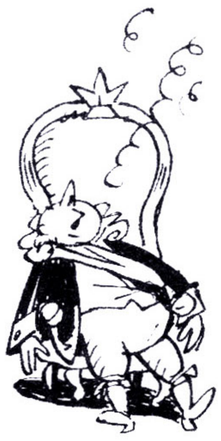

Пані Юдова встала і промовила, що треба вже йти, бо товариство буде хвилюватися.

— У моїх руках, — вів далі пан Колоц, — ви будете в безпеці, адже ті хвилини, коли людина слухає історичні анекдоти...

— Мені погано!—простогнала пані Юдова і безсило опустилася на траву.

— Вам погано? — жваво вигукнув пан Колоц. — А знаєте, що сказав перед своєю смертю Людовик XV, коли лікар назвав його приступ незначною млостю? «У короля про дрібниці не говорять», — мовив він і помер. За його часів жив у Парижі маркіз де Сент-Губер. Одного разу з нього дуже поглузували за його спиною, а той навіть не викликав насмішника на дуель. Коли ж про це зайшла мова серед королівських придворних, тодішній міністр Лабуро зауважив: «Він дуже хитрий, і не турбується про те, що робиться за його спиною».

— А зараз, люба пані, розкажу вам анекдот про англійського короля Генріха VIII, котрий відрубав голови своїм двом дружинам, а потім одружився з сестрою датського короля.

Пані Юдова раптом знепритомніла, на чолі щедро зарясніли краплини поту.

— Пане Колоце! — встигла прошепотіти, — не треба, благаю, не...

Пан Колоц не вгавав.

— Коли вам, люба пані, випаде ще нагода послухати добірні історичні анекдоти?.. Чи не хотіли б ви почути ще один анекдот про англійського короля Генріха VIII, або про австрійську принцесу Анну. Незадовго перед смертю, що сталася 20 січня 1666 року, вона заснула, а коли прокинулась, то сказала придворній дамі з Мотлевіллю: «Не хочу спати, бо можу померти і нічого не знатиму про це». — Це, справді, чарівний анекдот, люба пані.

— Пане Колоце! — прошепотіла пані Юдова, — я хочу води, дайте мені трохи води... — І знову знепритомніла.

Пан Колоц пішов по воду. Дорогою швиденько перегорнув свій блокнот, де були записані тільки історичні анекдоти. Біля криниці зустрів ще одну з товариства — красуню Жеровнічку.

— Пані Юдова знепритомніла — повідомив, — я ж іду по воду. А знаєте, що сказав один єпіскоп з Пілонту, коли в церкві на його казанні знепритомніла одна дама? — «Спочатку обов'язок, потім розваги!»

Бігли разом до криниці по воду, а по дорозі пан Колоц продовжував:

— Історичних анекдотів дуже багато, панночко! Одного разу на балу саксонського курфюрста Беджіха II спитали хто ота дуже розмальована дама. «Я не знавець живопису», — відповів курфюрст. У всій Чехії немає, панночко, кращого за мене знавця історичних анекдотів. От я розповім вам ще про іспанського інфанта Карла III.

Прибігла пані Саалова. Вона шукала свого чоловіка, що гуляв десь у лісі.

Пан Колоц кинувся назустріч.

— Люба пані! Я не встиг доказати пані Жеровнічці історичний анекдот про іспанського інфанта Карла III. Докажіть їй, будь ласка. Так от, інфанту часто читали книжки. Той, хто читав, повинен був увесь час стояти. Одного разу інфант заснув, а той, що читав, не витримав і впав. Про це дізналася мати інфанта Кароліна й примусила сина стоячи читати біблію, поки вона не засне. Інфант не витримав і впав, і тоді мати сказала йому, що людей треба жаліти. Це, люба пані, чудовий історичний анекдот. Можу розповісти вам їх хоч сотню. Наприклад, про арабського халіфа Омара.

Він узяв пані Саалову під руки, очі його заблищали, але пані Саалова теж знепритомніла. Пан Колоц спіймав ще пані Цедлову. Та подумала, що він освідчується їй у коханні, нічого не второпала й знепритомніла після четвертого анекдоту.

Коли чоловіки повернулися з лісу, вони побачили чотирьох непритомних дам. А при згадці про Колоца їх почала тіпати пропасниця.

А пан Колоц безпорадно стояв над розпростертим на землі офіціантом з «Горілого млина». Той саме біг за коньяком, а пан Колоц розповів йому підряд аж три анекдоти з цього приводу: про короля Беджіха Великого, про царя Петра і князя Меттерніха. І офіціант, масивний, мов гора, чоловік, розтягнувся, як дитина, на землі.

Пана Колоца ізолювали від суспільства в одній установі, як людину небезпечну для ближніх. Його блокнот спалили, та яка з того користь, якщо пан Колоц знає напам'ять 4690 блискучих історичних анекдотів.

З чеської переклав
Василь КУХАРЕНКО.

Українською мовою друкується вперше.

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

— Манюню, принеси сьогодні обід аж на п'ять персон, бо нашу їдальню буде перевіряти комісія по якості.

Телеграми тату й мамі

У селі жили щасливо,
Всім на радість, всім на диво,
Тітка Пріська й дядько Гнат —
Усьому давали лад.

Мали хату і телицю.
Їли сало й паляницю
І пили смачний узвар. —
Не ходили на базар.

Вся біда для тата й мами
Почалася з телеграми:
— Розписався. Щасна мить.
На весілля гроші шліть!

Телеграмі — ніби святу
Рада мама, радий тато:
— Одружився — буде внук,
Не спускатимемо з рук!

Раптом інша телеграма,
Правда, просьба така сама:
— Продавайте ви теля —
Гарнітур надибав я.

А вже третя телеграма
Доконала тата й маму:
— Сплавте ви скоріш хатину —
Напитав автомашину.

А про себе — не журіться.
Їдьте в місто, не баріться.
Будем жить, як я живу —
Їсти булки і халву...

Так були батьки хороші,
Доки витратили гроші.
Потім син з-за столу встав,
Неньці й батькові сказав:

— Ви — це ви. А я — це я.
В мене є своя сім'я.
Що було — те загуло.
Так що їдьте геть! В село!

Йшли до сина їсти булку,
А лишились без притулку.

Яким ДАВИДЕНКО.
м. Полтава.

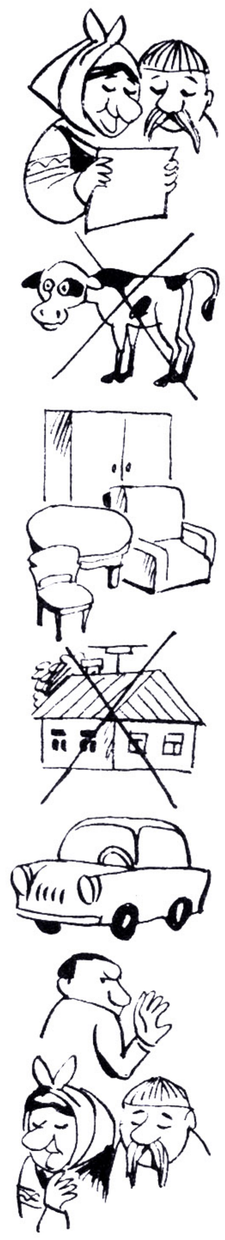

Дали перцю!

Як сир у маслі, почували себе у В. Межиріцькому сирцеху Гощанського маслосирзаводу, що на Ровенщині, майстер Гребінь і технолог Дейсун. Спільними зусиллями вони майстерно розробили блискучу технологію окозамилювання. Ця технологія давала змогу обом ділкам не оприбутковувати частини виробленої продукції і збувати її на сторону.

Сигнал про це надійшов до редакції «Перця».

Заступник голови обласного комітету народного контролю т. Мартинов повідомив, що при перевірці на місці факти підтвердились. Гребінь і Дейсун з роботи зняті. Справа про їхні махінації передана органам прокуратури.

Мал. С. ГЕРАСИМЧУКА

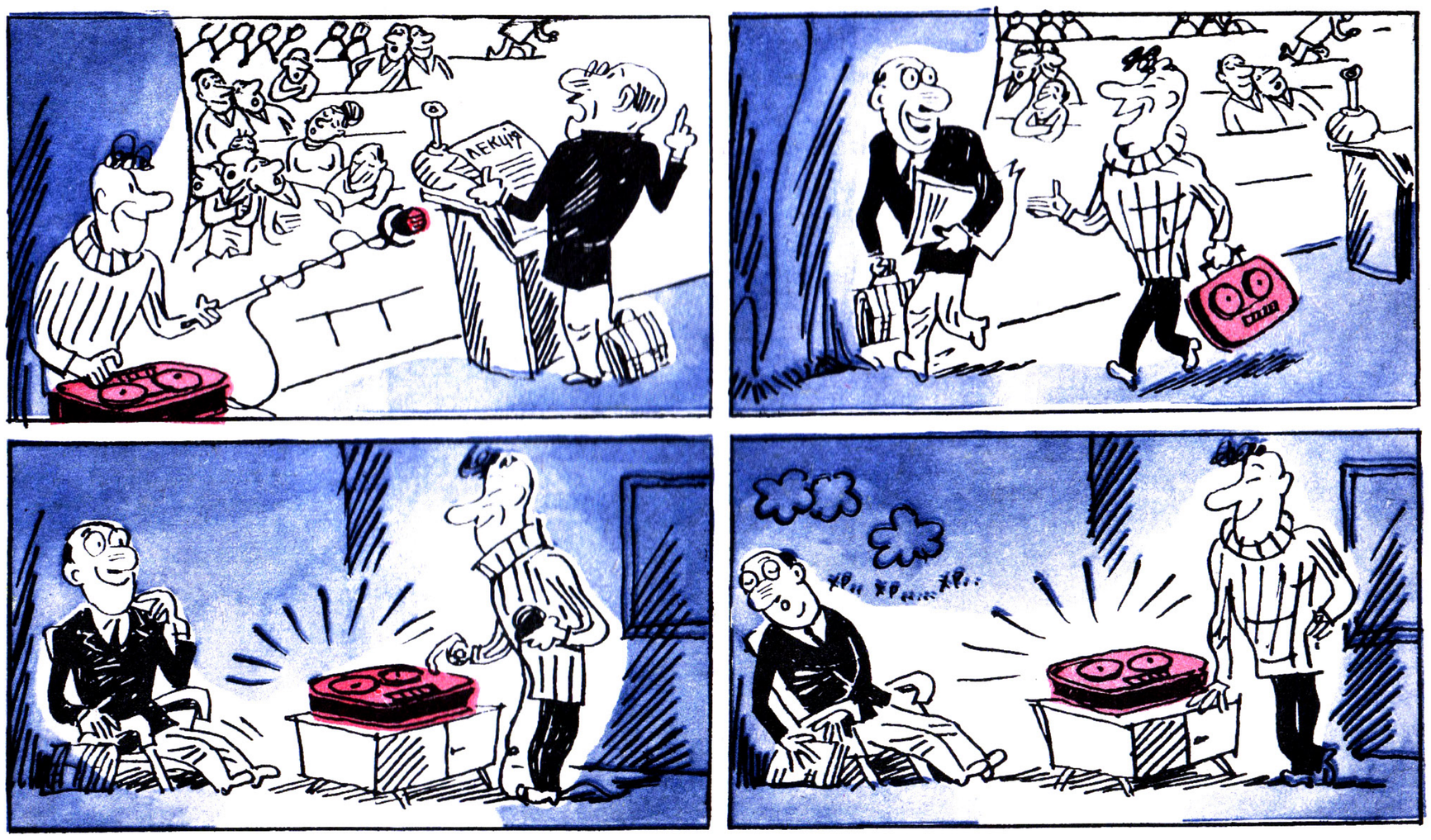

Без слів.

Народні усмішки

ПІДСУМКИ ФУТБОЛЬНОГО СЕЗОНУ 1968 РОКУ

Болільник (до спортивного оглядача). — Як ви розцінюєте успіхи футбольних команд у цьому сезоні?

Оглядач. — Порівняно з минулим сезоном, ряд команд досягли значного прогресу. Ви погляньте, на скільки місць угору по турнірній таблиці піднялися «Спартак», «Торпедо», «Чорноморець», «Зеніт»!..

Болільник. — А як ви оцінюєте київське «Динамо»?

Оглядач. — Дивна якась команда. Судіть самі: позаторішній сезон — перше місце, торішній сезон — перше місце, нинішній сезон — перше місце... Ніякого прогресу — три роки топчуться на одному місці.

Повідомив Л. І. ТУРНЯНСЬКИЙ
з. м. Києва.

ЙДИ, ПЕТРУСЮ, ПОГУЛЯЙ!

Шестирічний Петрусь жаліється своєму товаришеві:
— Ох, мало я гуляв цього тижня на вулиці.
— Чому?
— Тому, що тато з мамою жодного разу не сварилися. А от коли сваряться, то все мені кажуть:
— Іди, Петрусю, погуляй.

Повідомив Б. С. ГИШКА
з м. Городенки, Івано-Франківської області.

НЕ ЗРОЗУМІВ

Йдучи на роботу, мати наказувала дітям — Івану та Вірі:
— В обід виймете з печі борщ і кашу та й пообідаєте. Зрозумів, Ваню?
— Зрозумів, мамо.
— Потім винесеш їсти кабанові та птиці, води їм даси. Зрозумів?
— Я не зрозумів — хіба, може, Віра зрозуміла?

Повідомив І. І. НЕДБАЙЛО
з с. Заможного Глобинського
району Полтавської області.

ПОВЕЧЕРЯВ

Давно це було. В одного чоловіка була чималенька сім'я. Якось посідали вечеряти. Накинулись на миску, не встигає мати підсипати. А один все щось сказати хоче.
— Мамо, у мене...
А батько його хрясь по лобі ложкою:
— Скільки вам говорити, щоб за вечерею мовчки сиділи? Потім скажеш.
Закінчилась вечеря.
— Ну, що тобі? — питає мати.
— У мене ложки немає.

Повідомив Ф. ДЖЕПА
з с. Китайгорода Царичанського
району Дніпропетровської обл.

ЗРАДІВ

— Іване, злізай з печі — весна прийшла.
— То й добре, я зараз злізу. Постели мені в сінях.

В РЕСТОРАНІ

Офіціант запитує чоловіка і його дружину, що вони хочуть замовити.
— Мені, — каже чоловік, — дайте, будь ласка, яєчню.
— Мені теж, — говорить дружина. — Тільки з свіжих яєць.
Офіціант підходить до вікна на кухню і каже:
— Дві яєчні! Одну — з свіжих яєць.

Повідомив С. ЗАЄЦЬ
з м. Києва.

Пріся до весілля й після

Білява Пріся гомінлива
Подругам душу вилива:
— Яка я, дєвочки, щаслива!
Аж радість груди розрива.
Такий мій Коля ідеальний.
Красивий, наче Аполлон.
Розумний, не сентиментальний,
Не ловелас і не піжон.
Культурний, ніжний, наче мати,
Не скривдить навіть і курча.
І дуже смішно вам казати —
Сором'язливий, як дівча.
Я й цілуватись його вчила,
Бо не наважувавсь і край.
Приходьте завтра на весілля.
Усіх запрошую. Гуд бай!

... Через півроку стріла Пріся
На пляжі подружок своїх,
Вони сердечно обнялися,
І запитала Пріся їх.
— Ну, як із вас хто поживає?
— Нічого, живемо як слід.
А ти ж як, Прісю, процвітаєш?
— Ой, дєвочки, не говоріть.
Живу, як у тенетах муха.
Нема взаємності, хоч плач.
Бо мій нетесаний макуха
Мені ні грач, ні помагач.
Оце на пляж із ним зібрались.
А на таксі не сядеш здря.
Так я весь натовп розштовхала,
А він десь в черзі загоря.
Нікого вилаять не вміє.
Повинна я одна кричать.
А він стоїть, ще й червоніє,
Як та пожежна каланча.
Ну, прямо факт парадоксальний,
Якого я і не збагну;
Жених був з нього ідеальний,
А чоловік — ні тпру, ні ну.

Василь ГОЛОБОРОДЬКО.

На власні очі бачив

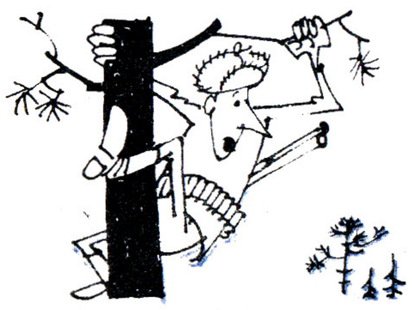

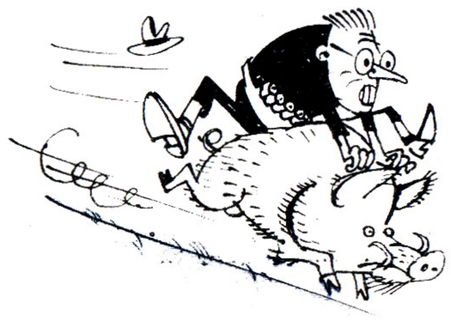

Сказати, що мисливець — це брехун, гультяй і джигун з рушницею за плечима, — значило б і собі приєднатися до цілого хору безпідставних вигадок на цю вельми порядну і чесну частину роду людського. Справді-бо, громадськість з іронією і співчуттям дивиться на мисливців. З ними скандалять кохані жінки, їм недовіряють на роботі, з них знущається естрада, з них кепкує всяк, кому не ліньки. А вони, мисливці, не звертають на це анітакусінької уваги.

А вони, наперекір усьому, живуть, здрастують і множаться. Хіба будеш сперечатися з кожним знайомим, який зроду-віку не бачив сходу сонця з-поміж очерету, не їв смаженого на шпичці сала, не чув з гущавини тенору гончої, хіба будеш доводити йому, що таке мисливство? Марна то справа.

Що ж до мене, то я твердо переконаний, що мисливці — передовий загін населення, який зберіг в собі кращі риси мужчини двадцятого століття — силу волі, витривалість, кмітливість і багато-багато інших чудових якостей, які в людей далеких від спорту, чи то пак — від мисливства, або зникають, або вже зникли зовсім.

Мисливці встановили тисячі безіменних, незареєстрованих рекордів з безлічі видів спорту. Я на власні очі бачив, як один з них перескочив ріку, інший з розгону перемахнув через хлівець, а пенсійного віку стрілець миттю опинився на вершечку гладкостовбурної сосни, хоча тоді замість вепра з хашів вибігла лісникова теличка.

Але мисливці не завжди скачуть, бігають і лазять по деревах. Часом вони стріляють, їдять бутерброди, обмінюються досвідом. Треба сказати, що в жодної живої істоти так високо не розвинута потреба обміну набутим досвідом, як у мисливця. Найчастіше це буває при обіді.

Отут і розкривається ще одна блискуча грань їхнього характеру. Говорять мисливці поодинці, по двоє, всі разом. Тоді кожен — Тургенєв, Вишня, Пришвін. Дайте тільки шмат паперу...

— Зайця, хе, так його, шалапута, я хитрістю беру. Побачив, приміром, вуханя — два пальці в рот, і — ть-ю-ю!—свищу, значить. Він стає, як вкопаний. От тоді він і мій...

— Ну, пішло... краще дайте собаці поїсти, хай з чобота смалець не злизує!

— Пса, скажу вам, глядіти треба, — кидає інший. Він дичину ганяє за п'ятьох, а горілки й у рот не бере...

Спиною до багаття сидить муж з надірваним вухом. Він, за переказами, не один раз їздив верхи на вепрі. Це з тих мисливців, що пам'ятають часи, коли дикі свині на сільських вулицях собак роздирали та в льохах кисле молоко випивали. Це — Савка. Знаменитий Савка, який на полювання бере лише три патрони. Послухаймо, що він розказує.

— ...Аж чую, щось шелепає. Заєць. Тільки так якось вельми паршиво біжить. Заточується, чи що. Прицілився — є! Підхожу. І що б ви думали? В нього дротяна петелька на шиї. Хоч би, міркую, ніхто не побачив — засміють на старості літ. Відійшов від нього подалі і виду не подаю. А Петро, Климів синочок, якраз із загонки на нього вийшов. «Ви, — кричить, — дядьку, чого свого зайця не берете?» І тримає, холера б його забрала, вухатого за дрота. Не стріляв я його, — кажу. «Ану, дайте ствола понюхаю» — регоче. Та то, оправдуюсь, ще з тамтого разу пахне, не почистив. Як не викручувався — все одно довелось признатись. Не знаю, чи витерпів би насмішки, якби заєць на моє щастя не очуняв. Видать, його тільки контузив. Зняв тоді з нього петлю, та й тупнув ногою. Пішов, аж закуріло...

— Кириле Гнатовичу, чуєте, га? Розкажіть-но, як ви на сікача полювали, — пристають двоє молодих до мовчазного дядька в брезентовому плащі.

— Ет, нема там чого розказувати. Всі й так знають, — одзивається він.

— Може, не всі чули. То, давайте, я розкажу, — зголошується його сусід. — Діло було восени. В нашу моркву, що на осушеному болоті, свині внадились. Риють, як бульдозери, щоночі. Все догори коренем перевернули. Ото й зібрались ми якось та й пішли народне добро від кабанячого нашестя боронити. Щось з восьмеро було нас. Кирила, як кращого стрільця, скраю поставили, а самі залягли вздовж меліоративного рова. Годину чекаємо, другу, третю. Тиша. Щось, я бачу, на тому фланзі, де Кирило, ніхто не ворушиться. Дай, думаю, перевірю. Підхожу, а він закутавсь у кожух і спить сном праведним. Я тихенько його рушницю — набік, і над самим його вухом захрюкав. Кирило крикнув не своїм голосом і став мацати рукою по траві, де рушниця лежала. Не знайшовши, перевернувся на спину, задрав руки й ноги догори і так заверещав, що аж собаки в селі завили.

— Ну, злякався я, — сердито перебиває його Кирило, — бо якраз мені свині снились... Та не так уже й кричав...

Від сміху сиплеться сніг з ялин і дрижить у склянках прозорий напій...

О, мисливці — славне плем'я веселих життєлюбів! Ні пуху вам, ні пера в новому сезоні!

Юрій ТРОЦЬ.

м. Луцьк.

Фідер винен

Він, він, клятий. І ніхто інший. Кажете, не чули навіть, що воно таке за фідер? Значить, ви не бували в гуцульському селищі Верховині. У нас це слово не лише добре знають і старі, і малі, а й вивчили у всіх можливих відмінках.

Погасне, скажімо, у вашій кімнаті світло чи зупиниться в робочий час підприємство, на якому ви працюєте, хоч-не-хоч, а познайомитеся з фідером.

Бо що лишається в таких випадках діяти? Мерщій кидаєтесь до телефону:

— Алло! Електростанція? Чому струму немає?

— Фідер вибило.

— Та це ж сьогодні п'ятнадцятий раз! Совість майте!

— При чому тут совість? Дзвоніть собі до Яблунецької ГЕС. Фідер вибило, це ж розуміти треба! І не п'ятнадцятий, а всього лиш десятий раз. Так що врахуйте...

Дзвоните до Яблунецької ГЕС.

— Електростанція? Допоможіть — у Верховині вже десять разів світло зникало.

— А ми тут причому? Наше діло давати струм, а що у вас там не горить, питайте своїх електриків.

Вирішуєте звернутися до керівників Косівської районної електростанції, якій підпорядкована Верховинська.

— Рятуйте, пропадаємо, у Верховині по кільканадцять разів на день припиняється подача електроенергії. Вживайте заходів, бо годинами простоюють механізми!

— Розуміємо, дуже прикро. Але й ви зрозумійте — фідер вибило...

Завтра зранку світло є, а надвечір:

— Алло! Електростанція? У нас уже п'ятнадцятий раз світло зникає!

— Та перестаньте ви голову морочити! Ніякий не п'ятнадцятий, а всього лише чотирнадцятий. Фідер вибило. Розумієте ви, що значить фідер вибило, чи не розумієте?

Ну, як тут можна не зрозуміти! Всяк збагне, що в поганій подачі електроенергії, в простоях механізмів на підприємствах винні зовсім не старший майстер Верховинської електростанції І. Я. Хлібунов і не начальник Косівської районної електростанції І. М. Кондрусевич, а триклятий фідер.

Фідер. І ніхто інший.

М. АКСАНЮК.

Івано-Франківська область.

ГУМОР НАШИХ ПОБРАТИМІВ

Малюнки з сатиричних журналів: «ВОЖИК» (Мінськ), «ПІККЕР» (Таллін), «КІПЕРУШ» (Кишинів), «ШЛУОТА» (Вільнюс), «ХЕНЕК» (Уфа), «ЧАЯН» (Казань), «ШМЕЛЬ» (Алма-Ата).

— Закругляйтеся, батюшко, бо о вісімнадцятій тридцять по телевізору хокей.

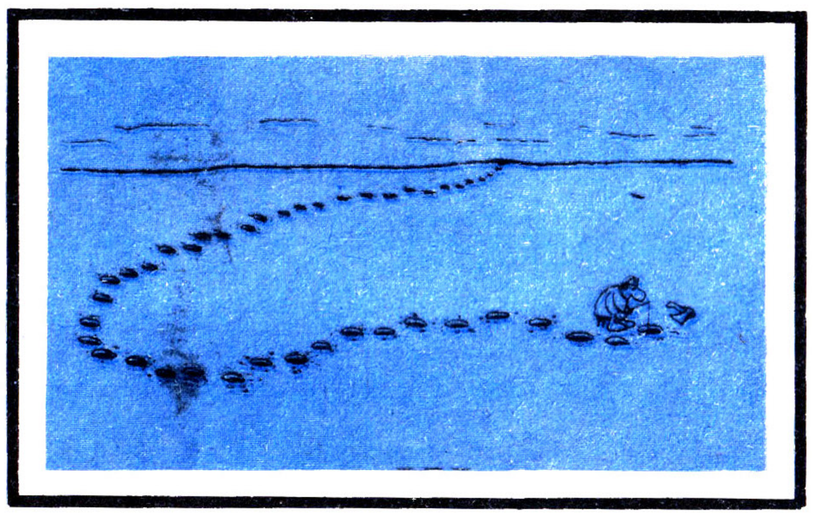

Без слів.

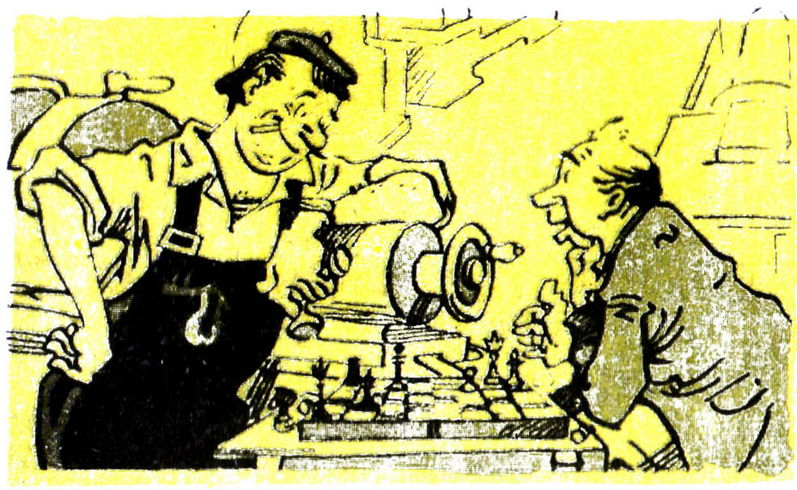

— Робочий час закінчився, я більше не граю.
— Та пограй ще, я тобі понаднормові випишу.

Без слів.

Випробування на міцність.

ОСТАННЯ СПРОБА

— Якщо дасте бюлетень — відпущу.

— Мамо, не піднімайте так високо сокиру, бо надірветесь!

— Ну що, змикитимо на трьох?

Друже Перче!

Як виникають штучні моря, ти, звичайно, знаєш. Але про таке чудо, певно, й не чув. У нас у селищі Червоному (Андрушівський район Житомирської області) море виникло з... труби. Заводської. Воно затоплює садиби, погреби, городи. Четвертий рік їздять комісії, дивуються, радяться і вибувають. А вода прибуває і прибуває. Бо Андрушівський маслозавод (директор т. Варгалюк) за добу випускає на дорогу по 8—10 тонн відходів.

Допоможи, Перче, т. Варгалюку зробити ще одне чудо: висушити те море, себто відремонтувати заводську каналізацію.

ВОЙЦЕХІВСЬКА, СТОВБУН, АТАМАНЮК, ВЛАСЮК, ГРУЗДА та інші.

Ти коли-небудь задумувався над тим, чим біда відрізняється від півбіди?

Ми, мешканці пристанційного селища Дергачі, вже не перший рік сушимо собі голову над цим питанням.

Колись ми дуже бідували, перебігаючи залізничну колію поміж вагонами (а інколи навіть під ними) і щохвилини ризикуючи життям. Нарешті керівництво Південної залізниці звернуло увагу на нашу біду і приступило до будівництва перехідного моста.

Добре це чи погано?

З одного боку, начебто добре, бо міст — це таки міст, на ньому тобі поїзд не страшний. А з іншого боку...

З іншого боку, якщо придивитися, ніякого моста не видно, бо збудували його тільки наполовину і так покинули. Стож ходити нам, пристанційним жителям, доводиться, як і раніше, через колію, граючи в піжмурки з бідою, що тут підстерігає кожного.

Але це керівників залізниці чомусь не турбує. При наявності півмоста вони нашу біду вже вважають півбідою. І ніякої уваги на неї не звертають...

Л. ГОВОР.

Дергачі
Харківської області.

Дозволь надіслати тобі заявку нашого фабричного колективу на радіоконцерт. З тим, щоб ти передав її керівникам Прилуцького районного вузла зв'язку. Бо наші безпосередні заявки цей вузол виконує досить-таки однобічно: гроші за «радіоточки», встановлені на території фабрики, збирає вчасно, а от радіопередачами не забезпечує. Всі репродуктори мовчать. Мовчить і керівництво районного вузла зв'язку, хоча нам дуже хочеться почути в його виконанні що-небудь цікаве. Від чого, може б, і радіо заговорило.

П. КАЛЕНЮК,
головний бухгалтер Прилуцької шкіргалантерейної фабрики на Чернігівщині.

Чули ми, що ти — заповзятий рибалка, а от не знаємо, чи відомо тобі, в якій річці рибці найрозкішніше живеться.

Якщо не відомо, — підкажемо: у річці Альті, що біля Переяслава-Хмельницького звивається. У тій невеличкій річечці рибка наче сир у маслі купається. Сиру, правда, риба не бачить, масла — теж, зате у ядучих і вельми пахучих відходах Переяслав-Хмельницького маслосирзаводу вона буквально захлинається.

Затягнув би ти, Перче, сюди хоча б на добу директора Переяслав-Хмельницького маслосирзаводу Петра Івановича Батрака. Хай би власним носом принюхався до того, що він наноїв, і сказав тобі: чим це пахне?

Л. СЕНЧЕНКО.

м. Переяслав-Хмельницький
Київської області.

Приємно робити людям подарунки. Та, на жаль, не завжди. Відпочиваючи у Немирові Львівської області, я надибав на дуже красиві чобітки і, купивши їх, повіз додому. Вдома їх приміряли — і почалося... Виявляється, один чобіток більший за свого напарника на два сантиметри і в носку і в халяві.

Написав я про це директорові Яворівського побуткомбінату, який шиє такі чобітки, — мовчить. Написав вдруге — мовчить. Звернувся до виконкому Яворівської райради — і звідти ані гу-гу...

Не знаю, як там у Яворові, а у мене в сім'ї вже тепер ніхто не насмілюється і заїкнутися, що два чоботи — пара...

м. Одеса. **А. ГНАТИШИН.**

ПЕРЦЕВІ ВІДПОВІДАЮТЬ

★ В одному з листів до редакції розповідалося про недбале ставлення до ставкового господарства та про загибель риби у радгоспі імені Дзержинського Іванівського району на Київщині.

Директор Укрхмільтресту т. Дорошенко повідомив редакцію, що вказані факти дійсно мали місце.

Винних у загибелі риби оштрафовано. Радгосп вживає заходів до поліпшення рибного господарства і використання ставка.

АКТИ І ФАКТИ

Коли чуєш слово «експертиза», хочеться стати струнко і виголосити яскраву промову на честь борців за абсолютну точність, що грунтується на незаперечних наукових підвалинах. Став струнко і Перець, коли заступник уповноваженого Українського відділення Всесоюзної торговельної палати, він же начальник Київського бюро товарних експертиз М. В. Демченко та начальник відділу експертизи промислових товарів М. С. Шкварун повідомили про викриття злісних бракоробів, які звили собі кубельце на Одеському жиркомбінаті й збували халтурне господарське мило. Повідомивши це, ентузіасти наукового аналізу вручили Перцю відповідний акт експертизи й порекомендували проперчити бракоробів.

Ознайомившись із, здавалося б, незаперечними доказами й висновками експертизи, Перець коротко висловив своє ставлення до «винуватців» у сімнадцятому тогорічному номері журналу. Однак згодом виявилося, що бракоробами слід вважати аж ніяк не одеситів, а... самих експертів, які факти для своїх актів беруть не з наукових джерел, а із стелі та з дитячою легковажністю вводять в оману редакцію та читачів.

Що ж, тепер залишається тільки вибачитися перед директором Одеського жиркомбінату Г. К. Главацьким за прикру помилку. Але несумлінним експертам Перець цього не може пробачити.

Головний редактор Ф. МАКІВЧУК

Редакційна колегія:
М. БІЛКУН, К. ЗАРУБА, В. ЗЕЛІНСЬКИЙ, О. МИХАЛЕВИЧ, С. ОЛІЙНИК.

перець

ВИДАВНИЦТВО «РАДЯНСЬКА УКРАЇНА»

Адреса редакції журналу «Перець», видавництва і комбінату друку «Радянська Україна»: **Київ-47, Брест-Литовський проспект, 94.**
Тел. 41-82-12, 41-83-46, 41-83-79

Журнал «Перець» № 3 (805) (на украинском языке).

БФ 11139. Здано до набору 7. I. 1969 р. Підписано до друку 21. I. 1969 р. Формат паперу 70×108¹/₈. Фіз.-друк. арк. 2. Умовн. друк. арк. 2,8. Обл.-вид. арк. 4,54. Тираж 1 800 000. Зам. 0100.

Мал. О. АЛЬОШИЧЕВА

— Тьотю Галю, ви ж не підказуйте!

Відсканував і опрацював Олег ЛЕСЬКІВ для спільноти:
http://perec-ua. livejornal.com

Мал. В. ГЛИВЕНКА

Індекс 74393

Зверху гарно та тихо...

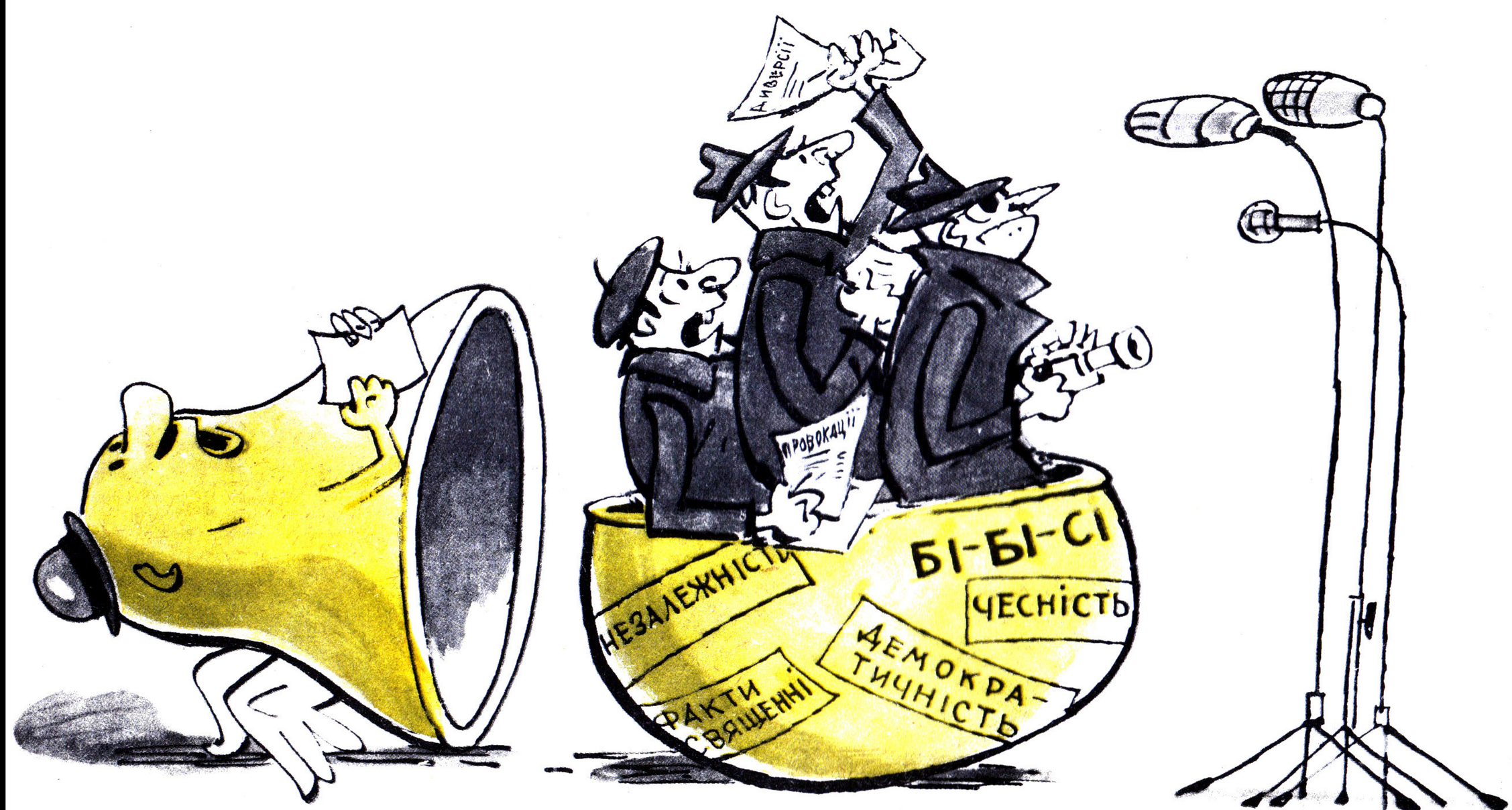

... а всередині ворушиться лихо.

(Українське народне прислів'я).